AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2.7.2007
COM(2007) 375 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Jelentés az Erasmus Mundus program (2004-2008) közbenső értékeléséről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Jelentés az Erasmus Mundus program (2004-2008) közbenső értékeléséről

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés ... 3

2. A külső értékelés háttere ... 3

3. A külső értékelés ... 3

3.1. Az értékelés háttere ... 3

3.2. Módszertan ... 4

3.3. Az értékelés eredményei ... 4

3.3.1. Pénzügyek ... 4

3.3.2. Az európai hozzáadott érték ... 5

3.3.3. Relevancia ... 5

3.3.4. Hatékonyság és hatás ... 6

3.3.5. Hatékonyság és költséghatékonyság ... 7

3.3.6. Használhatóság, hozzáadott érték és fenntarthatóság ... 7

4. A külső értékelés fő ajánlásai és a Bizottság megjegyzései ... 7

4.1. A program kialakítása ... 8

4.2. Programirányítás ... 9

4.3. A program finanszírozása ... 10

5. A Bizottság következtetései ... 11

A pályázatok és kiválasztások számadataira vonatkozó statisztikai mellékletek ... 12

1. BEVEZETÉS

Ezt a jelentést az Erasmus Mundus program létrehozásáról szóló, 2003. december 5-i 2317/2003/EK határozat[1] 12. cikkével összhangban kerül bemutatásra, mivel a cikk közbenső értékelés elvégzését írja elő. A jelentés ismerteti a Bizottság álláspontját a program közbenső értékelésében megfogalmazott fő következtetésekkel és ajánlásokkal kapcsolatban; az értékelés a következő címen érhető el: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm.

Ezek a következtetések és ajánlások az Erasmus Mundus résztvevőivel és a legfőbb érdekelt felekkel készített kiterjedt felméréseken alapulnak, melyek részletes eredményei a közbenső értékelő jelentés mellékletében olvashatók.

2. A KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS HÁTTERE

Az Erasmus Mundus a felsőoktatás terén megvalósuló együttműködési és mobilitási program, amelynek célja, hogy az Európai Uniót a tanulás terén világszerte elismert kiválósági központtá tegye. Célja, hogy kiváló minőségű európai mesterképzések kialakítását támogassa, és az európai felsőoktatás ismertségét és vonzerejét harmadik országokban is növelje. A program stratégiai célja az európai felsőoktatás minőségének fejlesztése, valamint a kultúrák közötti megértés előmozdítása a harmadik országokkal folytatott együttműködésen keresztül.

A program konkrét céljai a következők: az európai felsőoktatás minőségének és kiválóságának fejlesztése; harmadik országokból érkező hallgatók és oktatók Európába irányuló mobilitásának ösztönzése; strukturált együttműködés kialakítása a harmadik országbeli felsőoktatási intézményekkel; az Európai Unió felsőoktatásának hozzáférhetőbbé tétele, profiljának hangsúlyosabbá tétele és ismertségének növelése.

A program négy fő cselekvést tartalmaz. Ezek a következők: 1. cselekvés – Erasmus Mundus mesterképzések, melyek mesterszintű, integrált képzéseket ajánlanak három különböző tagállamban legalább három felsőoktatási intézmény részvételével; 2. cselekvés - Erasmus Mundus ösztöndíjak harmadik országok hallgatói és oktatói számára; 3. cselekvés – együttműködés harmadik országok felsőoktatási intézményeivel, az európai uniós tagállamok hallgatói és oktatói számára harmadik országokba irányuló ösztöndíj-lehetőségekkel; 4. cselekvés – az európai felsőoktatás vonzóbbá tétele világszerte.

3. A KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS

3.1. Az értékelés háttere

Ajánlati felhívást[2] követően a vizsgálat elvégzésére a Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES) került kiválasztásra. A közbenső értékelés a 2004-2006 közötti időszakra vonatkozott, amely során számos ajánlatkérésre került sor a program végrehajtása céljából. Az Erasmus Mundus mesterképzések, ösztöndíjak, valamint a felsőoktatás vonzóbbá tételére irányuló projektek megvalósítása (1., 2. és 4. cselekvés) a 2004/2005 intézményi tanév során

---

[1] HL L 345., 2003.12.31.

[2] Az ajánlati felhívás száma: EAC/34/06

kezdődött meg, az együttműködések pedig egy évvel később, 2005-2006-ban vették kezdetüket.

A közbenső értékelés célja a következő volt: a program relevanciájának, hasznosságának, hatékonyságának, eredményességének, fenntarthatóságának és közösségi hozzáadott értékének vizsgálata; javaslatok megfogalmazása a Bizottság számára annak tekintetében, hogy a program beavatkozási logikája, célkitűzései, kialakítása, végrehajtási szabályai, eredményei és hatása hogyan tökéletesíthetők.

3.2. Módszertan

A módszertanba a következők tartoztak: a vonatkozó szakirodalom tanulmányozása, az Erasmus Mundus mesterképzésben, az együttműködésben és a felsőoktatás vonzóbbá tételére irányuló projektekben részt vevő intézmények felmérése (1., 2. és 4. cselekvés), valamint a részt vevő harmadik országokbeli és uniós tagállambeli hallgatók és oktatók körében végzett felmérés; a fő érdekelt felekkel – többek között a Bizottság, az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséggel (, az Erasmus Mundus nemzeti struktúráival és a négy cselekvési program résztvevőivel – készített interjúk.

3.3. Az értékelés eredményei

Úgy tűnik, hogy az Erasmus Mundus 2004-2008 program általánosságban rendkívül ígéretesen indult. A program mind a hallgatók, mind a felsőoktatási intézmények körében lelkes fogadtatásra talált, ami azt jelzi, hogy valóban nagy igény volt rá. A felsőoktatási intézmények véleménye szerint a program számos módon képvisel hozzáadott értéket: például a különböző országok felsőoktatási intézményei közötti közös, kétszeres vagy többszörös diplomák kialakításának elősegítésével, a bolognai folyamat céljaival összhangban, amely az oktatás európai vetületeinek megerősítésére és a megnövekedett mobilitás elősegítésére koncentrál.

Az Erasmus Mundus az európai felsőoktatás kiválóságának erősítéséhez is hozzájárul, különösen azáltal, hogy az európai felsőoktatási intézményeket valamely tudományágban világszínvonalúnak tekintett más felsőoktatási intézményekkel kialakított együttműködésre és közös munkára ösztönzi. Hasonlóképpen a hallgatók szempontjából is számos előnyt tapasztaltak, például a más kultúrákkal, más nyelvekkel való találkozás személyiségfejlesztő hatását, valamint a felsőoktatási kiválóságot biztosító mesterképzésben való részvétel tanulmányi előnyeit.

A jövőre nézve az Erasmus Mundus programban való részvétel a hallgatók számára valószínűleg jövőbeni szakmai előmenetelük szempontjából is előnyökkel jár majd. Mivel a program csak 2004-ben kezdődött, a potenciális hallgatók foglalkoztatási kilátásaira gyakorolt hatását az Erasmus Mundus hallgatók pályájára vonatkozó hosszú távú felmérésekkel kell majd értékelni (e témában hamarosan előzetes feltérképező vizsgálat indul).

3.3.1. Pénzügyek

Az Erasmus Mundus programra a 2004-2008 közötti időszakra 230 millió eurós költségvetést különítettek el. 2005-2007-re 57,3 millió EUR kiegészítő támogatást tettek hozzáférhetővé az „ázsiai ablak” elnevezésű programon keresztül, 2007-ben pedig 8,8 millió EUR-t az ún. „AKCS-ablak” és „nyugat-balkáni ablak” által. Ezek a pénzügyi keretek, melyek az EU külső

segítségnyújtási költségvetéséből származnak, meghatározott országok hallgatói számára kínált további ösztöndíjakat finanszíroznak. Ennek következtében a 2004-2008-as programozási időszakra összesen 296,1 millió EUR költségvetés áll rendelkezésre.

A program teljes pénzügyi kerete számos kiváló minőségű képzés és ösztöndíj finanszírozását tette lehetővé, az eredeti elképzelésekkel összhangban[3]. A felülvizsgált időszak során azonban kellő mértékben megnőtt a képzések és ösztöndíjak iránti igény ahhoz, hogy a jövőben kiegészítő finanszírozást tegyen indokolttá. 2004 és 2006 között például az Erasmus Mundus mesterképzések és a felsőoktatás vonzóbbá tételére irányuló projektek (1. és 4. cselekvés) terén hozzávetőlegesen minden hét pályázat közül egy lett sikeres, miközben az együttműködés (3. cselekvés) terén a pályázatok mintegy kétharmada járt sikerrel. Emellett 2007-ben az ösztöndíjak (2. cselekvés) terén körülbelül hétből egy arányban voltak sikeresek a pályázatok, ami azt mutatja, hogy a harmadik országokbeli hallgatók körében ezekért az ösztöndíjakért kiélezett a verseny. Az „Ablakok" programokra fordított költségek gyors felhasználása azt jelzi, hogy nagyobb pénzügyi keretet is nehézségek nélkül fel tudtak volna használni, ami a program hatásosságát jelentősen növelhette volna.

3.3.2. Az európai hozzáadott érték

Az Erasmus Mundus program egyik központi eleme az a követelmény, hogy a mesterképzések erős transznacionális dimenzióval rendelkezzenek, melynek szerves része a legalább két különböző uniós tagállamot bevonó mobilitás. A résztevők és érdekelt felek ezért az Erasmus Mundust közösségi hozzáadott érték szempontjából igen nagyra értékelték. Az Erasmus Mundus program és a bolognai folyamat közötti szoros összefüggés (például az oktatásban az európai dimenzió hangsúlyozása, mobilitás, közös diplomák és a minőségbiztosításra vonatkozó európai együttműködés által) szintén közösségi hozzáadott értéket jelent.

3.3.3. Relevancia[4]

A szakpolitikai kontextus nem változott jelentős mértékben azóta, hogy a javaslatot előkészítették a 2004-2008-as programozási időszakra. A beavatkozási logika így továbbra is releváns mind szakpolitikai szempontból (az együttműködés erősítése harmadik országokkal a felsőoktatás területén, a kultúrák közötti párbeszéd elősegítése, integrált képzések kialakításának támogatása, melyekkel a bolognai folyamat céljaival összhangban európai szinten közös, kettős vagy többszörös diploma szerezhető meg), mind pedig a program kedvezményezettjeinek (európai és harmadik országokbeli felsőoktatási intézmények, hallgatók és oktatók) felismert igényeinek való megfelelésben.

Az Erasmus Mundus és a lisszaboni stratégia között szoros kapcsolat áll fenn, nevezetesen az Oktatás és képzés 2010 program és a bolognai folyamat, amely a globalizáció jelentette kihívásokra és lehetőségekre adott közösségi válasz részeként az Unión kívüli országok számára az oktatási és képzési rendszerek megnyitásának szükségességét hangsúlyozza. Európának olyan környezetben kell helytállnia, ahol az egyre növekvő számú külföldi hallgatókért kiélezett verseny folyik.

---

[3] A számadatokat lásd az alábbi 3.3.4. pontban.

[4] A program célkitűzései milyen mértékben relevánsak napjaink Európájának felsőoktatási szükségletei szempontjából.

3.3.4. Hatékonyság és hatás[5]

2006 végén a következő eredmények mutatkoztak: 80 Erasmus Mundus mesterképzés (1. cselekvés), 2325 ösztöndíj a harmadik országokból érkező hallgatók számára (2. cselekvés), 19 együttműködés (3. cselekvés), 23 olyan projekt, amely a felsőoktatás vonzóbbá tételére irányul (4. cselekvés)[6]. A programban való részvétel aránya nagyjából megfelel az előzetes elvárásoknak, az együttműködés (3. cselekvés) kivételével, ahol a vártnál kisebb arányú a részvétel.

Az Erasmus Mundusnak sikerült előrelépéseket tenni a felsőoktatás területén az EU és harmadik országok közötti strukturáltabb együttműködés érdekében, habár az együttműködés (3. cselekvés) alacsony részvételi aránya azt jelzi, hogy további teendőkre van szükség e téren. Az európai felsőoktatás hozzáférhetőbbé tétele tekintetében – különösen azáltal, hogy a világ minden tájáról érkező, magasan képzett hallgatók és oktatók számára lehetővé válik, hogy az EU-ban folytassák tanulmányaikat és/vagy ott oktassanak – az ösztöndíjprogram (2. cselekvés) nagymértékben növelte az európai felsőoktatás vonzerejét harmadik országok magasan képzett hallgatói és oktatói számára.

A kultúrák közötti megértés elősegítése tekintetében az Erasmus Mundus a kulturális tapasztalatok cseréjének ösztönzésében igen sikeres. Ezt a folyamatot az is támogatta, hogy a harmadik országokból származó ösztöndíjasok nemzetiség szerinti megoszlása rendkívül kedvező volt. Emellett a harmadik országokból származó hallgatók a kulturális és nyelvi előnyöket jobban méltányolták, mint a jövőbeni szakmai előmenetelük szempontjából fontos előnyöket. A harmadik országokból érkező hallgatók az uniós hallgatók mobilitásának korlátozottabb finanszírozása következtében azonban mindeddig nagyobb mértékben részesedhettek a program kínálta előnyökből. A hallgatók által gyűjtött tapasztalatok – mind tanulmányi, mind kulturális és nyelvi téren – jóval gazdagabbak azokon az Erasmus Mundus képzéseken, amelyeken kellő arányban képviseltetik magunkat európai uniós (beleértve a fogadó országbeli) hallgatók, valamint az Unión kívüli országokból érkezők, mint azokon, amelyeken túlnyomó többségben nem európai hallgatók vesznek részt.

Az Erasmus Mundus azokban az uniós tagállamokban is kedvező hatást ért el, amelyekben ezt megelőzőleg nem létezett jogi keret a különböző európai országok intézményeivel kialakított közös, kettős vagy többszörös diplomák akkreditációjára. Habár a közös diploma akkreditációja továbbra is problematikus, az Erasmus Mundus mesterképzések eredményesen hoztak létre kettős vagy többszörös diplomaszerkezeteket, melyek valódi integrációt és együttműködéssel megvalósuló tanulmányokat tettek lehetővé. A közös diplomák az uniós munkaerőpiac átláthatóbbá válásában és az európai hallgatók számára hozzáférhetőbbé tételében is szerepet játszanak.

Ennél kevésbé kedvezőbb az, hogy bizonyos európai országok – azon projektek számát tekintve, amelyekben intézményeik részt vettek – nem képviseltették magukat megfelelő arányban, és ezt az aránytalanságot a Bizottság meg kívánja szüntetni. Az Erasmus Mundus mesterképzések gyakorlatilag valamennyi felsőoktatási tudományterületet felölelik, habár a műszaki és természettudományi képzések egyértelműen túlsúlyban vannak.

---

5 A megállapított célkitűzések teljesítésének mértéke.

6 2008-ra, amikor a program lezárul, a következő végleges eredmények várhatók: 105 Erasmus Mundus mesterképzés (1. cselekvés), 6000 ösztöndíj harmadik országokból érkező hallgatók számára (2. cselekvés), 50 együttműködés (3. cselekvés) és 50 olyan projekt, amely a felsőoktatás vonzóbbá tételére irányul (4. cselekvés).

3.3.5. Hatékonyság és költséghatékonyság[7]

Az Erasmus Mundus mesterképzéseket irányító nemzeti struktúrák és a felsőoktatási intézmények szerint a Bizottság és az EACEA mindeddig kiváló munkát végzett a program végrehajtásának felügyeletében. A kommunikációt és az információk áramlását különösen kedvezően ítélték meg: mindkettőt rendszeresnek és kellően informatívnak találták. A felsőoktatási intézmények kéréseire rendszerint gyorsan reagáltak, a konzorciumok jelentései nyomán pedig megfelelő visszajelzések és észrevételek érkeztek. Mind a hallgatók, mind a felsőoktatási intézmények rendkívül elégedettek a program irányításával, ami azt jelzi, hogy a programot a Bizottság és a EACEA hatékonyan és eredményesen irányította.

A program végrehajtására fordított egységnyi költségeket és átalányösszegeket általában költséghatékonynak tekintették; ezek az összegek hozzájárultak ahhoz, hogy a program a lehető legkisebb összegű ráfordítással érje el célkitűzéseit. Az értékelés azonban azt jelzi, hogy az Erasmus Mundus mesterképzésekben részt vevő egyetemek és európai hallgatók finanszírozásának mértéke a jelenlegi programban túl alacsony[8].

3.3.6. Használhatóság, hozzáadott érték és fenntarthatóság[9]

A program által támogatott számos Erasmus Mundus mesterképzés már korábban is működő olyan képzés volt, melyet módosítottak, hogy beilleszkedjen az Erasmus Mundus keretébe. A program láthatóan arra ösztönözte a felsőoktatási intézményeket, hogy már meglévő, magas színvonalú képzéseiket más, ugyanazzal a tudományterülettel foglalkozó, a felsőoktatási kiválóságra vonatkozó feltételeket európai/nemzetközi szinten teljesítő európai országok felsőoktatási intézményeivel folytatott együttműködés és közös tantervfejlesztés által módosítsák.

A kutatás arra enged következtetni, hogy e képzések túlnyomó többségét az Erasmus Mundus program finanszírozása nélkül jelenlegi formájukban nem lehetett volna folytatni. Habár ez alacsony szintű fenntarthatóságra utal, más megközelítésből azt is jelzi, hogy az uniós forrásokat olyan tevékenységek támogatására fordítják, melyek máskülönben nem valósulhatnának meg ilyen formában.

A másik kérdés az, hogy a hallgatók és oktatók (különösen a harmadik országokból érkezők) pénzügyi támogatás nélkül részt vettek-e volna a programban. E tekintetben a harmadik országokbeli hallgatók 95 %-a nyilatkozott úgy, hogy ösztöndíj nélkül nem tudott volna részt venni a programban. Ez azt jelzi, hogy a hozzáadott érték aránya rendkívül jelentős.

4. A KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS FŐ AJÁNLÁSAI ÉS A BIZOTTSÁG MEGJEGYZÉSEI

Az értékelő fő ajánlásai félkövér betűkkel, a Bizottság válaszai pedig dőlt betűkkel olvashatók.

---

7 A kívánt hatás ésszerű költségek melletti elérésének mértéke.

8 Az Erasmus Mundus mesterképzések évente 15 000 eurós átalányösszegben részesülnek. Az uniós hallgatók ösztöndíjának összege három hónapos, harmadik országbeli felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányi időszakra 3100 EUR .

9 A tevékenység befejezése után a pozitív hatás valószínű tartósságának mértéke.

4.1. A program kialakítása

1. ajánlás

Az Erasmus Mundus programban való részvételt lehetővé tevő ösztöndíjakat az uniós hallgatók számára verseny keretében kell felajánlani. Biztosítani kell, hogy az uniós hallgatók a harmadik országokbeli hallgatókhoz viszonyítva ugyanolyan feltételekkel vehessenek részt a programban.

A Bizottság egyetért ezzel az ajánlással, amely az uniós hallgatók számára elősegítheti az EU-n belüli mobilitást, és nagyobb arányú részvételre ösztönzi őket. A Bizottság meg fogja vizsgálni, milyen lehetséges intézkedésekkel lehet javítani az uniós hallgatók helyzetén, biztosítva ugyanakkor az Erasmus programmal való kiegészítő jelleget.

2. ajánlás

Az Erasmus Mundus programot – amennyiben a finanszírozás lehetővé teszi – ki kell terjeszteni a doktori képzés szintjére is mind a képzések, mind az ösztöndíjak tekintetében. A doktori programok minőségbiztosításával kapcsolatos kérdéseket gondosan mérlegelni kell. Ebben a tekintetben a francia *co-tutelle* (együttes témavezetés) modelljét lehet alapul venni. Különös figyelmet kell fordítani a Marie Curie kutatói ösztöndíjak keretében folytatott munka megkettőződésének elkerülésére.

A Bizottság egyetért ezzel az ajánlással, mely lehetővé teszi, hogy a harmadik országokból érkező, kiemelkedően tehetséges hallgatók és kutatók Európában maradhassanak, és amely a felsőoktatás és kutatás között kapcsolatok létrejöttét is lehetővé teszi. A Bizottság meg fogja vizsgálni a „co-tutelle”-modellt, mielőtt dönt a jövőbeni intézkedésekről, emellett pedig azt is szem előtt tartja, hogy a Marie Curie kutatói ösztöndíjakkal és hálózatokkal együttműködést alakítson ki.

3. ajánlás

Az Erasmus Mundus mesterképzéseket nem csupán arra kell ösztönözni, hogy együttműködést alakítsanak ki harmadik országbeli felsőoktatási intézményekkel, hanem arra is, hogy ezeket a felsőoktatási intézményeket a képzés keretében teljes jogú partnerré tegyék. Ez a mesterképzések és az együttműködés (1. és 3. cselekvés) összevonásával lenne elérhető.

A Bizottság elvben egyet ért ezzel az ajánlással, és megvizsgálja, milyen megfelelő intézkedések hozhatók a jövőben. A minőségbiztosítás azonban összetett feladat, ha harmadik országokbeli felsőoktatási intézményekről van szó. Fontos biztosítani, hogy a részt vevő európai felsőoktatási intézmények szándékait és felsőoktatási programjaik felépítését a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben tartják.

4. ajánlás

Az Atlantis és az EU-Kanada együttműködési programot (valamint a Japánnal, Ausztráliával és Új-Zélanddal folytatott hasonló kísérleti projekteket) össze lehetne kötni az Erasmus Mundus programmal, így mélyítve el a Bizottság megközelítésének egységességét, amely az EU és harmadik országok felsőoktatási területen megvalósuló együttműködésének erősítésére irányul. A program népszerűsítése és ismertségének növelése szempontjából előnyös lenne, ha az Erasmus Mundus megnevezés alá

tartozhatna minden olyan program, amely az EU és harmadik országok között az intézményi együttműködést, valamint a hallgatói és oktatói mobilitást segíti elő. Ez jelentősen erősítené a program ismertségét, és egységesebbé tenné az e téren végzett közösségi tevékenységeket.

A Bizottság figyelemre méltónak tartja az ajánlást. Az EU és az Amerikai Egyesült Államok közötti együttműködési program (Atlantis) tevékenységi köre azonban szélesebb, mint az Erasmus Mundusé, mert a közös mesterképzések a programnak csak egy részét jelentik. Elképzelhető azonban, hogy 2013-ra lehetőség nyílik arra, hogy valamennyi külső vetületű közösségi felsőoktatási tevékenységet egyetlen integrált programban fogják össze.

5. ajánlás

Meg kell fontolni azt a lehetőséget, hogy az Erasmus Mundus hallgatói számára szisztematikusabban biztosítsanak szakmai gyakorlati lehetőséget. Ez jelentősen hozzájárulna ahhoz is, hogy a programot a munkaadók és a szélesebb körben érintett érdekelt felek jobban elismerjék. A szakmai gyakorlatot azonban nem szabad kötelező jellegűvé tenni, hiszen ez az Erasmus Mundus mesterképzéseknél nem minden esetben lenne megfelelő.

A Bizottság üdvözli az ajánlást, és támogatni fogja, hogy az Erasmus Mundus mesterképzések adott esetben szakmai gyakorlati lehetőséget ajánljanak fel a hallgatók számára. A kérdés rugalmas megközelítése, ahogy az értékelők jelezték, megfelelőnek tűnik.

4.2. Programirányítás

6. ajánlás

A nemzeti struktúrákat továbbra is javarészt a tagállamoknak kell finanszírozniuk, hogy elkerülhető legyen a nemzeti szintű, teljes uniós ügynökségi szerkezet létrehozása (amely a tapasztalatok szerint nem élvezi a nemzeti struktúrák támogatását). Ennek ellenére szükség van bizonyos uniós finanszírozásra a nemzeti struktúrák promóciós tevékenységeinek társfinanszírozásához, mivel a következő programozási időszakban a program költségvetésének várható növelése következtében feladataik mennyisége előreláthatóan jelentősen nőni fog. A Bizottságnak tematikus alapú, korlátozott pályázati felhívásokról kell rendelkeznie, hogy felhatalmazza a nemzeti struktúrákat azon különleges kezdeményezések finanszírozására, melyeket támogatni szándékoznak, mint pl. marketing- és promóciós tevékenységek stb. Mérlegelni kell azt is, hogy a nemzeti struktúrák kapjanak-e az új programozási időszakban hivatalos szerepet az Erasmus Mundus mesterképzések ellenőrzésében.

A Bizottság egyetért ezzel az ajánlással. Meg kell erősíteni a nemzeti struktúrák feladatait a speciális tájékoztatási, promóciós és információterjesztési tevékenységek, valamint a projektek ellenőrzése terén.

7. ajánlás

Miután az Erasmus Mundus program keretében ténylegesen elkezdődnek a mesterképzések, az Európai Bizottságnak figyelmet kell fordítania a minőségbiztosításra. A képzések minőségének folyamatos biztosításához alapvető kiindulási pontként továbbra is az önértékelést kell alkalmazni. Emellett lehetővé kell

tenni az Erasmus Mundus mesterképzések reprezentatív mintájának külső minőségértékelését az egyes programozási időszakok teljes ciklusán keresztül. Ezt a munkát olyan külső minőségbiztosító szervezeteknek kell végezniük, melyek előzetes tapasztalattal rendelkeznek az oktatási tartalom minőségének és a (lehetőleg transznacionális alapú) képzések integrációjának értékelésében.

A Bizottság elismeri, hogy szükség van az Erasmus Mundus mesterképzések minőségének biztosítására, és a jelenlegi programban már foglalkozik ezzel a kérdéssel. 2007-ben a Bizottság – külső szakértővel közösen – iránymutatásokat fog kialakítani az Erasmus Mundus mesterképzéseken követendő gyakorlatról. Az önértékelési gyakorlatot követően egyes képzéseket külső szakértők vizsgálnak meg független szakértői felülvizsgálat keretében, hogy megállapítsák a bevált gyakorlatok mutatóit, és továbbadják azokat a jelenlegi és jövőbeni kedvezményezetteknek.

8. ajánlás

Az Erasmus Mundus ösztöndíjak (2. cselekvés) komitológiai elvét fel kell adni a kiválasztási folyamat véglegesítésének felgyorsítása érdekében. Ezzel az ösztöndíj odaítéléséről mintegy 6-8 héttel hamarabb születhetne döntés.

A Bizottság osztja az értékelők aggályait a jelenlegi komitológiai eljárással kapcsolatban az ösztöndíjak odaítélése terén, mivel ezeket a döntéseket az egyetemek kizárólag tudományos érdemek alapján hozzák meg. A Bizottság a jövőbeni programozás kialakításakor meg fogja vizsgálni a kérdést.

4.3. A program finanszírozása

9. ajánlás

A következő programozási időszakban a harmadik országbeli hallgatók ösztöndíjának jelenlegi évi 21 000 eurós összegű szintjét nem lehet csökkenteni. A Bizottságnak azonban továbbra is figyelemmel kell kísérnie más neves ösztöndíjprogramok (Fulbright, Chevening és DAAD – német felsőoktatási csereprogram) ösztöndíjai összegének szintjét. Továbbra is egységes összegű ösztöndíjat kell biztosítani, tekintet nélkül a hallgatók származási országára, illetve arra, hogy az érintett hallgató hol kíván tanulmányokat folytatni. Ez az egyetlen olyan megközelítés, amely esélyegyenlőséget biztosít, más megközelítések pedig nem valósíthatók meg. Az egyes mesterképzések konzurciumai által meghatározott közös tandíjakat az Erasmus Mundus mesterképzések esetében fenn kell tartani.

A Bizottság egyetért ezzel az ajánlással az Erasmus Mundus ösztöndíjak globálisan versenyképes szintű finanszírozásának fenntartása érdekében. A tandíj tekintetében a Bizottság véleménye az, hogy a közös tandíj az integrált tanulmányi program alapvető eleme, és továbbra is támogatja mint a közös programok kötelező elemét.

10. ajánlás

A következő programozási időszakban az egyes Erasmus Mundus konzorciumoknak juttatott finanszírozás összegét növelni kell, hogy tükrözze a határokon átnyúló integrált mesterképzések adminisztrációjának tényleget költségeit.

A Bizottság is felismerte a program ellenőrzése által, hogy az egyetemeknek juttatott jelenlegi évi 15 000 EUR összegű támogatás általában alábecsüli a közös programok költségeit. A program következő szakaszának megtervezésekor figyelembe fogja venni az ajánlást, teljes mértékben tiszteletben tartva a költségvetési rendeletet és végrehajtási szabályait.

5. A BIZOTTSÁG KÖVETKEZTETÉSEI

A Bizottság egyetért az értékelő általános következtetésével, mely szerint a program jelentősen hozzájárult az európai felsőoktatás nemzetközivé tételéhez. Az Erasmus Mundus az európai felsőoktatási intézmények számára a globalizációra adott válaszban releváns és hatékony eszköznek bizonyult. E közbenső értékelés eredményei azt mutatják, hogy a program teljesíti politikai és működési célkitűzéseit, valamint a Szerződés 149. cikkének célkitűzéseit.

2004 és 2006 között 323 európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmény és 2325 harmadik országbeli hallgató vett részt a programban, ami jelzi a programmal kapcsolatos alapvető elégedettséget és lelkesedést. A Bizottság a jövőbeni Erasmus Mundus programra vonatkozó javaslatában kellő figyelmet fog fordítani arra a kritikára, mely szerint a program az európai hallgatókat tekintve eddig kevésbé bizonyult sikeresnek.

A Bizottság a közbenső értékelés eredményeit a jelenlegi, 2004-2008-as programozási időszakot követő új Erasmus Mundus programra vonatkozó javaslatában figyelembe fogja venni. A 2007 júniusában benyújtandó, az új Erasmus Mundus programra vonatkozó javaslat az értékelés ajánlásaira fog támaszkodni, melyek egybecsengenek az ugyanazon időszak során, de nem ezen értékelés keretében végzett felmérések megállapításaival.

A PÁLYÁZATOK ÉS KIVÁLASZTÁSOK SZÁMADATAIRA VONATKOZÓ STATISZTIKAI MELLÉKLETEK

Az Erasmus Mundus mesterképzésekben részt vevő felsőoktatási intézmények (2004-2006)				
EU + EFTA/EGT-országok	**Erasmus Mundus mesterképzésben való részvételre pályázó felsőoktatási intézmények (1)**	**Erasmus Mundus mesterképzésben való részvételhez kiválasztott felsőoktatási intézmények (1)**	**Erasmus Mundus mesterképzésben részt vevő, kiválasztott felsőoktatási intézmények**	**Sikeressági arány %-ban**
Ausztria	23	6	4	26,09
Belgium	110	16	7	14,55
Ciprus	0	0	0	0,00
Cseh Köztársaság	48	9	4	18,75
Dánia	54	12	7	22,22
Észtország	20	3	2	15,00
Finnország	40	7	5	17,50
Franciaország	367	50	40	13,62
Németország	248	41	30	16,53
Görögország	34	4	4	11,76
Magyarország	57	8	3	14,04
Írország	39	6	5	15,38
Olaszország	277	33	20	11,91
Lettország	19	0	0	0,00
Litvánia	26	0	0	0,00
Luxemburg	6	1	1	16,67
Málta	16	1	1	6,25
Hollandia	123	26	14	21,14
Lengyelország	100	10	6	10,00
Portugália	131	20	11	15,27
Szlovákia	10	1	1	10,00
Szlovénia	17	2	2	11,76
Spanyolország	383	44	23	11,49
Svédország	103	21	11	20,39
Egyesült Királyság	203	37	23	18,23
Izland	2	0	0	0,00
Liechtenstein	0	0	0	0,00
Norvégia	46	11	8	23,91
Összesen	**2502**	**369**	**232**	**14,75**

(1) Ezek a számadatok tartalmazzák ugyanazon felsőoktatási intézmény több pályázatban való kettős vagy többszörös részvételét.

Az Erasmus Mundus felsőoktatás vonzóbbá tételére irányuló projektjeiben (4. cselekvés) részt vevő felsőoktatási intézmények (2004-2006)				
EU + EFTA/EGT-országok	**Erasmus Mundus 4. cselekvésében való részvételre pályázó felsőoktatási intézmények (1)**	**Erasmus Mundus 4. cselekvésében való részvételre kiválasztott felsőoktatási intézmények (1)**	**Erasmus Mundus 4. cselekvésében részt vevő, kiválasztott felsőoktatási intézmények (1)**	**Sikeressé gi arány %-ban**
Ausztria	24	3	3	12,50
Belgium	42	4	4	9,52
Ciprus	3	1	1	33,33
Cseh Köztársaság	19	2	2	10,53
Dánia	15	4	3	26,67
Észtország	13	4	3	30,77
Finnország	37	10	7	27,03
Franciaország	76	11	10	14,47
Németország	65	9	7	13,85
Görögország	15	1	1	6,67
Magyarország	25	2	2	8,00
Írország	3	1	1	33,33
Olaszország	85	6	6	7,06
Lettország	8	2	2	25,00
Litvánia	20	3	3	15,00
Luxemburg	1	0	0	0,00
Málta	5	1	1	20,00
Hollandia	36	9	7	25,00
Lengyelország	36	4	4	11,11
Portugália	26	3	3	11,54
Szlovákia	19	2	2	10,53
Szlovénia	10	0	0	0,00
Spanyolország	69	10	9	14,49
Svédország	29	5	4	17,24
Egyesült Királyság	59	8	7	13,56
Izland	1	0	0	0,00
Liechtenstein	1	1	1	0,00
Norvégia	16	7	7	43,75
Összesen	**758**	**113**	**100**	**14,91**

(1) Ezek a számadatok tartalmazzák ugyanazon felsőoktatási intézmény több pályázatban való kettős vagy többszörös részvételét.

Hallgatói ösztöndíjak					
	Beérkezett hallgatói pályázatok száma	**Odaítélt Erasmus Mundus ösztöndíjak**	**Odaítélt „Ablak" ösztöndíjak**	**Odaítélt ösztöndíjak összesen**	**Sikerességi arány %-ban**
2004-05	nincs adat	140	0	**140**	nincs adat
2005-06	3.030	455	353	**808**	**26,67**
2006-07	5.500	741	636	**1.377**	**25,04**
2007-08	12.766	1.198	606	**1.804**	**14,13**
2008-09[10]	*nincs adat*	*1890*	*45*	***1935***	***nincs adat***
Összesen	**21.296**	**4.424**	**1.640**	**6.064**	**19,39**

[10] Előrejelzés